

Употребна вредност производа људског духа се постојано подвргава виталном вредновању, у зависности од врсте и квалитета његове материјализације. Цивилизацијски развој довео је до глобалних подела производа људског духа углавном у два основна смера: научно-технолошком и културолошко-хуманистичком. Наравно, свако од ових усмерења има велики број подврста и сегмената који се међусобно преплићу у већој или мањој мери, као што и глобална усмерења имају велики међусобни утицај у циљу општег цивилизацијског напретка. Научно-технолошки развој, који омогућава видљив и опипљив цивилизацијски прогрес, довео је до вишег хијерархијског вредновања производа менталне активности конкретног мишљења. Култура, у том смислу и уметност, као претежни производи апстрактног мишљења, третирају се као неопходне и важне, али ипак витално мање значајне категорије. Формирана је и глобална свест да се без материјализованих домета конкретног мишљења не може, док се без материјализованих домета апстрактног мишљења ипак може. Нецелисходност и штетност разбијања и парцијалног вредновања суштинског менталног биолошког логоса (самим тим и његових производа) потврђују се сваким даном све више и више. Јер природа, способност и моћ мишљења су јединствени и свеобухватни. Апстрактно мишљење индукује конкретно и обратно. И не само то, апстрактно је увек доживљавало реалну употребну вредност у најегзактнијим областима. Истовремено домети конкретног мишљења су одвајкада потпомагали и стимулисали моћ апстрактног.

Уметност је најраспрострањенија индивидуална и друштвена област у којој се исказују и материјализују рафиниране и суптилне сфере апстрактног мишљења. Оваква материјализација апстрактног мишљења се документовано

региструје у свим епохама историјског развоја човекове врсте, што значи да је одвајкада била присутна у људском бићу и да представља апсолутни фактор његовог биолошког логоса. Ово се у потпуности односи и на музику, уметност која звучним изразом исказује ментална стања. Свирање на виолини, као сегмент музичке уметности, само је део општег технолошког развоја процеса материјализације апстрактног звучног мишљења и говора. У овом начину изражавања, који постоји већ више векова, учествовали су милиони људи (директно или индиректно) као ствараоци, извођачи, педагози и слушаоци, и свима њима је овакав начин апстрактног говора, преношења духовних стања, близак и разумљив. Овакво бројно, можемо рећи и масовно, посвећивање идеалу чудесног међусобног комуницирања звуком (огroman број стваралаца који су написали милионе страница, немерљив број извођача и педагога, слушалаца такође) представља својеврстан „изам” – виолинизам. Виолинизам има своју историју, традицију, гране, смерове, па чак и нешто што бисмо могли назвати идеологијом. Идеологија би могла да представља моћ међусобне комуникације између људи путем говора звука, који је у стању да искаже најсуптилније субјективне и апстрактне замисли и идеје. Саговорник-слушалац прихвата овај апстрактни дијалог, апстрактно га процењује, саглашава се или не са овако примљеним порукама. У сасвим огољеном, есенцијалном виду, и извођач и слушалац улазе у сферу у којој се потиру границе апстрактног и конкретног и остварују непосредни, само човеку доступни контакти размене утисака (неко би рекао – душа). Реално (звук) емитује ирационално (звучни одраз менталне сфере).

Током историје виолинског стваралаштва, извођаштва и педагогије, разматране су (анализиране и објективизи-

ране) све компоненте виолинизма. Због тога, свеобухватно схваћено одређење виолинизма садржи у себи сублимат неухватљивог биолошког логоса који налази свој одраз у апстрактним елементима обликовања звучног израза, уз обавезну присутност реалног (научно-технолошког, естетског, културолошки оправданог) просуђивања. Као својобразна „искра живота” (тачније речено њен одраз или одсјај) он је и наука и уметност – у значајној мери рефлексивна „чистог ума”.

Како виолинизам подразумева обједињавање мноштва компонената стваралачког, извођачког, перцептивно-аперцептивног, научно-технолошког и педагошког карактера, аутор је настојао да избегне наслов који би могао да асоцира на презентирање потпуних, апсолутних и свеобухватних чињеница, јер уметност по својој суштини представља (између осталог) и одраз личног и непоновљивог виђења субјективно доживљених вредности и истина. Полазећи од чињенице да су елементи конкретног подложни разматрању, док је то тешко остварљиво са апстрактним факторима, аутор је дошао до назива „Елементи виолинизма”.

„Елементи виолинизма” могу да послуже и као уџбеник на високим школама и факултетима музичке уметности за предмет Методика наставе виолине.

Д. М.

